

I CIVIL OG UNIFORM. Anne Katrine Due (tv) og Lisa Stensig Holm har været med til at opretholde Intego A/S' 25 år lange tradition for at have kvindelige lærlinge. Førstnævnte er nu færdiguddannet elektriker, men har for et stykke tid lagt arbejdstøjet, da hun er gravid. Sidstnævnte begyndte sin lærlinge-tid i januar i år.

Piger dæmper skurvogns-stemningen

M/K. Hos Intego A/S i Aalborg er det et mål altid at have en pige i flokken af lærlinge. Det er godt for arbejdsmiljøet og tonen at mikse kønnene, siger både pigerne selv og den lærlingeansvarlige hos Intego

Den første kvindelige lærling kaldte de for Gurli Margrethe. Det var tilbage omkring 1985, og det med navnet var bare for sjov. Siden har de, så vidt det har været muligt, hele tiden haft en kvinde i lærlingestaben, der i alt tæller 10-12 lærlinge. Det har nærmest været en uskreven politik i virksomheden at satse på at få pigerne med. Både da virksomheden hed Siemens, da den hed Glenco A/S, og siden virksomheden den 1. oktober 2008 blev spaltet ud fra Glenco og kom til at hedde Intego A/S.

Overmontør og lærlingeansvarlig Brian Bisgaard forklarer, at det er en politik, han har overtaget fra sin forgænger.

– Vi har i rigtig mange år haft den holdning, at det er godt at mikse kønnene, hvis det er muligt. Der kommer en anden omgangstone, når der er kvinder blandt elektrikerne. Skurvognsstemningen bliver dæmpet lidt, siger han.

Og det giver sagens omdrejningspunkt – kvinderne – ham ret i. Både Integos nuværende kvindelige lærling Lisa Stensig Holm på 19 år, og den tidligere lærling og nuværende elektriker hos virksomheden, Anne Katrine Due, 24 år, nikker genkendende til det med, at deres tilstedeværelse ændrer tonen lidt.

– Vi lægger helt klart en naturlig dæmper på tonen. Men selvfølgelig får vi da også noget gas – det skal vi da kunne tåle og vi skal også helst give noget igen. Men jeg føler f. eks., at mange holder lidt igen med de sjofle vittigheder, når der er en pige til stede – og det værste er faktisk, hvis én er midt i en vittighed, men pludselig stopper, fordi han kommer i tanke om, at jeg er der..., for så får jeg jo ikke pointen. Heller ikke selv om jeg plager. Til gengæld ved jeg, at de andre mænd får den, når jeg er væk, fortæller en grinende Anne Katrine Due.

Lisa Stensig Holm, der først begyndte i læ-

re hos Intego i januar i år har ikke selv direkte mærket, at de mandlige kollegaer tager hensyn, men alligevel er hun ikke i tvivl om, at sådan er det.

– Når jeg hører fra de mandlige lærlinge, hvad de oplever, så kan jeg jo godt forstå, at tonen er anderledes, når jeg er der. På den anden side synes mændene også, at det er sjovt at stikke lidt til os, og man skal da høre på meget i en skurvogn. Den anden dag gik snakken på, hvorfor kvinder ikke kan skære brødet lige..., og det var da ekstra sjovt at tale om, fordi jeg var der, forklarer Lisa Stensig Holm.

Hendes kvindelige kollega giver hende ret i, at de mandlige og kvindelige lærlinge bliver behandlet meget forskelligt:

– Det er som om de mandlige lærlinge bliver testet på en anden måde end os – der bliver gået til dem, fordi de skal finde deres plads i hierarkiet. Det hierarki skal vi ikke ind i, men til gengæld prikkes mændene lidt til os for at finde ud af, hvor vores grænse er – hvor meget vi kan tåle af mandesnakken, siger Anne Katrine Due.

Fokus på kvinderne

Igennem de seneste år har andelen af kvinder på elektrikeruddannelsen været på mellem halvanden og to procent. I 2007, som er det seneste år, der er registreret i Undervisningsministeriets database, var 79 kvinder og 4.325 mænd i gang med elektrikeruddannelsen. Det svarer til, at 1,8 procent af de unge på uddannelsen var kvinder. Her fortsætter Electras artikelserie om kvinder i elfaget. →

Piger skal levere mere

Den lærlingeansvarlige Brian Bisgaard har også en formodning om, at de mandlige lærlinge bliver testet mere i forhold til, hvilken placering de skal have i gruppen, mens de kvindelige lærlinge får en helt anden form for opmærksomhed. En opmærksomhed, som han gør meget ud af at fortælle pigerne om, inden de bliver ansat.

– Når jeg har en potentiel kvindelig lærling til samtale, forsøger jeg virkelig at fornemme, om hun psykisk er stærk nok til at være her. Og det handler ikke kun om, at hun skal kunne tåle tonen på en mandsdomineret arbejdsplads, det handler lige så meget om, at hun skal kunne tåle al den opmærksomhed, der følger med at være ene kvinde blandt så mange mænd. Hun skal vænne sig til, at der hele tiden bliver lagt mærke til hende – også hos kunderne f.eks. – og at der måske også bliver sat ekstra spørgsmålstegn ved hendes faglighed, fordi der stadig er den der med, at en elektriker er en mand, siger Brian Bisgaard.

Både lærlingen og den færdiguddannede elektriker kan nikke genkendende til, at der bliver sat spørgsmålstegn ved deres faglighed.

– Man skal hele tiden være en tand bedre som pige. Hvis en kvinde er middelgod, så burde hun slet ikke være i faget, men hvis en mand er middelgod, så er det jo bare, fordi der findes gode og mindre gode elektrikerer. Jeg kender en pige, der fik middelgode karakterer på skolen, og hun skulle virkelig lægge øre til meget pga. det, mens alle de fyre, der fik dårligere karakterer end hende, bare blev lykønsket med, at de var bestået. Det er virkelig mærkeligt, siger Anne Katrine Due.

De to kvinder oplever også, at kunderne kan blive overraskede når de tropper op, men ingen af dem har oplevet nogle negative reaktioner fra kunderne – snarere tværtimod. →

→ – Jeg synes tit, kunderne spærrer øjnene op, når jeg kommer, men jeg har kun fået positive reaktioner på, at jeg er en pige i elfaget, siger Lisa Stensig Holm.

Anne Katrine Due kørte på et tidspunkt og installerede internet hos private kunder. Hun kunne nå cirka fire kunder på en dag og ringede altid inden for at fortælle, at hun var på vej.

– Der oplevede jeg tit, at folk blev overraskede over, at det var mig, der skulle installere deres internet. Flere af dem troede, at det var en kontordame, der havde ringet til dem for at fortælle, at elektrikerer var på vej. Men når først overraskelsen havde lagt sig, så oplevede jeg kun, at kunderne synes, det er positivt med en kvindelig elektriker, siger Anne Katrine Due og tilføjer:

– Og så er vi altså ofte bedre til at rydde op og gøre rent efter os. Og undervejs. Jeg fatter simpelthen ikke, at mine mandlige kollegaer kan holde ud at vade rundt i strips og ledningstumper, mens de arbejder..., det er selvfølgelig ikke dem alle sammen, men mange af dem ser det slet ikke. Jeg fjerner stumperne undervejs, og det synes både mændene og kunderne vist er meget rart.

Her skyder Brian Bisgaard ind, at han måske skal overveje at ansætte endnu flere piger, da de tilsyneladende både arbejder ekstra hårdt for at bevise deres værd og er gode til at rydde op efter sig.

– Kvindelige elektrikere giver tilsyneladende glade kunder, siger han med et smil.

Bad og barsel

På spørgsmålet om der er nogle praktiske barrierer ved at være håndværkerkvinde på en mandearbejdsplads, ryster begge kvinderne på hovedet. De har f.eks. aldrig følt, at der var en problematik omkring bade- og omklædningsforhold.

– Nu har jeg altid synes, det var nemmere at skifte tøj derhjemme, så det er selvfølgelig naturligt, at jeg ikke har følt, at der var problemer omkring forholdene. Men jeg har altså også altid haft den opfattelse, at hvis jeg bad om at få et omklædningsrum til kvinder, så ville min arbejdsplads sørge for det. Det er jeg slet ikke i tvivl om, siger Anne Katrine Due.

Brian Bisgaard understreger, at der aldrig

VÆR BEREDT. Læringsansvarlig Brian Bisgaard forbereder pigerne grundigt, inden de begynder som lærlinge i virksomheden.

har været nogle problemer omkring bade- og omklædningsforhold for deres kvindelige ansatte.

– Rigtig mange af vores kunder er industrikunder som Tulip og Siemens, og ude hos dem er der jo omklædningsrum til både kvinder og mænd. Og skulle vi være et sted, hvor det er umuligt at få omklædning separat til kvinder, så er der jo muligheden for at klæde om derhjemme eller at gå 15 minutter før mændene. Så det har virkelig aldrig været et problem.

Et andet forhold, der kunne skabe barrierer for at unge kvinder indtager mandear-

” Man skal hele tiden være en tand bedre som pige. Hvis en kvinde er middelgod, så burde hun slet ikke være i faget, men hvis en mand er middelgod, så er det jo bare, fordi der findes gode og mindre gode elektrikere.

ANNE KATRINE DUE, ELEKTRIKER
HOS INTEGEO A/S

bejdspladserne, er, at det jo er kvinderne, der bliver gravide, får store maver og svært ved at udføre en række arbejdsopgaver. Det med at være gravid og have svært ved at udføre en række arbejdsopgaver kan Anne Katrine Due fuldt ud genkende, da hun lige nu er 27 uger henne i sin graviditet og har været sygemeldt i de seneste fem uger pga. ondt i ryggen. Til gengæld har hun kun lovord til overs for kollegaer og arbejdsplads i forhold til hele forløbet.

– Da jeg meldte ud, at jeg var gravid, fik jeg hundredevis af lykønskninger lige med det samme, og arbejdspladsen har været så

Om Intego A/S

- Intego A/S blev dannet ved spaltning af Glenco A/S i oktober 2008.
- Virksomheden har cirka 400 medarbejdere, hvoraf de 200 arbejder fra hovedkontoret i Aalborg. De resterende er fordelt på afdelingerne i Århus, Hedensted, Esbjerg, Skovlunde, Odense og Karlslunde.
- Intego arbejder især for industrien og har specialiseret sig inden for industriservice, industriel it og automation, kraftværksinstallation og service, Telecom, Kommunikation, Tele-data, elektromekanisk værksted, teknikhuse, komponentsalg og målerudskiftning.
- Ejerne er Jens Frost Mikkelsen (adm. dir.), Lars Schjødt og Industri Udvikling II K/S.

god til at planlægge mit arbejde sammen med mig, siger Anne Katrine Due og fortsætter:

– Noget af det første jeg gjorde var – via en læge hos Arbejdsmedicinsk Klinik – at finde ud af, hvad jeg måtte arbejde med, og hvad jeg ikke måtte. Jeg fik et papir med oplysningerne, som jeg gav til Brian, og så fandt vi ud af at stykke arbejdsdagene sammen til mig. Jeg måtte f.eks. ikke installere internet mere, da det krævede, at jeg skulle slæbe rundt på en 15 kilo tung stige.

Brian Bisgaard tilføjer:

– I sådan en situation tager jeg sagen med til vores ugentlige bemandingsmøde på tværs af afdelingerne, og så spørger jeg de andre om, hvad de har af opgaver, som ligger inden for det område, som Anne Katrine må lave. På den måde får vi stykket en arbejdsuge sammen til hende, siger Brian Bisgaard, der godt ved, at det i den henseende er en fordel, at virksomheden er så stor.

– Denne her situation er jo meget lettere for mig end for den lille mester. Både på grund af vores størrelse, der giver bedre muligheder for planlægning og koordinering på tværs, og også fordi vi er vant til barselsager – vi har en del kontorphersonale, der af og til skal på barsel.

På trods af Anne Katrine Dues nye arbejdsopgaver fik hun alligevel ondt i ryggen, da hun var halvvejs i graviditeten og blev derfor sygemeldt.

– Men det er bestemt ikke, fordi arbejdspladsen ikke gjorde, hvad den kunne, siger hun. ■

” Det overrasker mig, at der er Så meget sladder i en skurvogn. Man siger altid, at det er piger, der sladrer, men det gør mænd i hvert fald også.

LISA STENSIG HOLM, ELEKTRIKERLÆRLING HOS INTEGO A/S.

VALG. Lisa Stensig Holm (øverst) er ikke blot en minoritet i branchen pga. sit køn, men også pga. det speciale, hun har valgt. Hun er en af meget få unge, der har valgt bygningsautomatik som speciale. Anne Katrine Due valgte mere traditionelt det speciale som i dag hedder installationsteknik.

Tre korte om pigerne og elektrikerfaget

Hvorfor valgte du at blive elektriker?

Lisa: – Det var flere tilfældigheder, der gjorde, at jeg begyndte på elektrikeruddannelsen. I skolen kom der én fra teknisk skole og fortalte om forskellige uddannelser – herunder elektriker, og min mors venindes mand er elektriker, og jeg synes hans arbejde lød spændende. Og så har jeg altid været vild med fysik...

Anne Katrine: – Min far er elektriker – så jeg har altid vidst lidt om faget. I hvert fald at det var noget med strøm og lys i lampen. Men da jeg var teenager, ville jeg længe være socialpædagog, og derfor begyndte jeg på gymnasiet, hvor jeg gik i to år, indtil jeg blev skoletræt og droppede ud. Derefter snakkede jeg med min kæreste en hel nat om, hvad jeg så skulle lave... Og næste morgen, da vi havde været alle muligheder igennem, endte det med, at jeg skulle være elektriker. Det var et håndværksfag, hvilket passede godt, når jeg nu var skoletræt. Samtidig indeholdt uddannelsen en del matematik, som altid har interesseret mig, og sidst, men ikke mindst, forestillede jeg mig, at det ikke var så fysisk belastende som mange andre håndværksfag.

Lever faget op til dine forventninger?

Lisa: – Ja indholdet har levet helt op til mine forventninger. Nogle opgaver – som at sætte rør op – er selvfølgelig virkelig kedelige, mens det er rigtig sjovt at montere og at have ansvaret for en opgave. Mit speciale er bygningsautomatik, og det tror jeg er lige mig. Men jeg troede faktisk, at faget var hårdere fysisk, end det er – men det er jo bare en positiv overraskelse.

Anne Katrine: – Jeg er meget enig med Lisa. Faget lever op til mine forventninger, og jeg synes også, det er sjovere at montere og have ansvaret for en opgave end bare at trække kabler.

Hvad med fremtiden – vil du uddanne dig videre?

Lisa: – Hmm, nu skal jeg lige være færdig med min uddannelse først. Det er lidt tidligt at svare på.

Anne Katrine: – Jeg kunne godt finde på at læse videre til elinstallatør eller maskiningeniør om nogle år.